DİYARBAKIR ÖZGÜR HABER

22 KASIM 2014 CUMARTESİ

Ölenlerin vasiyeti üzerine çocuk yaşta gelin oldular

DİTAM'ın Güneydoğu'da erken yaşta evlilik yapanlarla ilgili araştırmasında, aile büyüklerinin kararı ile evlendirilen kız çocuklarından bazılarının "ölenlerin vasiyeti üzerine veya namuslarını korumak adına" çocuk yaşta gelin edildiği belirtildi. Araştırmada bu evliliklerde ara buluculuk yaptığı için pişmanlık duyan kişilerin, "izdivaç yerine çocuk yaşta evliliklerin önlenmesine yönelik programlara ve televizyonlarda bilinç artırıcı reklamlara yer verilmesi, düğün salonlarında kimlik kontrolü yapılması gibi önlemlerin alınması" önerisi yer aldı

AA- Dicle Toplumsal Araştırmalar Merkezi (DİTAM) tarafından yapılan erken yaşta evliliklere ilişkin araştırmada, bölgede aile büyüklerinin kararı ile evlendirilen kız çocuklarından bazılarının ölenlerin vasiyeti üzerine, bazılarının da namuslarını korumak adına küçük yaşta gelin edildikleri belirtildi. İsveç İstanbul Başkonsolosluğu, Açık Toplum Vakfı, Kadın Merkezi (KAMER) ve Eczacılar Odası'nca desteklenen, Diyarbakır, Siirt ve Şanlıurfa'da erken evliliklerin toplumsal meşruiyetinin nedenlerinin araştırıldığı çalışmada çocuk yaşta evlendirilen 184 kadın ve bu evliliklere arabuluculuk eden 19'u erkek 41 kişi ile görüşüldü.

Çalışmada erken evlilik yapanların yaşadıklarını anlattığı görüşme sonunda akraba evliliklerinde özellikle vasiyet söz konusu ise bunun kesinlikle yerine getirilmesi gerektiği, "ölülerin memnuniyetinin kız çocuklarının çocukluk haklarından bedensel ve ruhsal dokunulmazlığından önce geldiği" tespitine varıldı.

"Sanki kurbanlık bir koyun gibiydim"

Araştırmada, küçük yaşta evlendirilen kadınların anlatımlarına da yer verildi. Şanlıurfa'da yaşayan Emel, görüşmede, düğününde başkasının düğününde gibi hissettiğini belirterek, "Sanki kurbanlık bir koyun gibiydim" ifadesini kullandı.

Siirt'ten Aynur, hiç evlenmek istemediğini anlatarak, şunları dile getirdi:

"Sen evlenmek istemediğinde, 'Yoksa senin hayatında başka bir sevdiğin mi var?' diyorlar. Bir şey diyemiyorsun. Vallahi zordur. Düşün bir ömür hiç sevmediğin biriyle hayat geçireceksin. Yaşadığım hayat çok zor. Arkadaşlarıma bakıyorum öğrenciler, okuyorlar."

"Günaha girmeyelim diye günahımıza girdiler"

Siirt'ten Hayriye ise halasının isteği üzerine halasının oğlu ve kızı ile kendisinin ve abisinin küçük yaşta berdel yapıldığına dikkati çekerek, "Halamın vasiyeti vardı. Halam ölünce babam kız kardeşine söz verdiği için halamın oğlu ile beni evlendirdi. 'Günaha girmeyelim' diye günahımıza girdiler" diye konuştu. Bu evliliklerin gerçekleşmesinde ara buluculuk yapanların anlatımlarından bazılarının erken evlilikleri sorgulamaya ve yadırgamaya başladığı, bazılarının da kız çocuklarının erken evlendirilmesini yanlış bulduğu ve bu yanlışa ortak olduğu için pişmanlık duyduğu görüldü. Erken yaşta evliliğin gerçekleşmesine ara buluculuk edenler, "izdivaç yerine çocuk yaşta evliliklerin önlenmesine yönelik programlara ve televizyonlarda bilinç artırıcı reklamlara yer verilmesi, düğün salonlarında kimlik kontrolü yapılması gibi önlemlerin alınması" önerisinde bulundu.

"Çocuk ile gelin kavramını bir araya getirmek doğru değil"

Dicle Üniversitesi (DÜ) Fen Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölüm Başkanı Prof. Dr. Rüstem Erkan, kamuoyunda erken evliliklerin yasaklara ve tüm duyarlı kesimlere rağmen toplumsal bir meşruiyetinin olduğunun görüldüğünü söyledi. "Çocuk ile gelin kavramını bir araya getirmek doğru değil" diyen Erkan, gelinin yüceltilen bir kavram ve meşruiyeti sağlayan bir durum olduğunu vurguladı. Erkan, kamuoyunda giderek çocuk gelin kavramı yerine zorla evlendirilmiş çocuk kavramının hem akademik hem de basın dili ile kullanılmasının toplumdaki meşruiyeti büyük ölçüde zayıflatacağını dile getirdi.

Vasiyetle evlilik

Ataerkil toplumlarda insanların daha çok geleneklere bağlı olduğunu, geleneksel ailede de ait olunan grubun mutluluğunun ön plana çıktığını anlatan Erkan, "Bölgedeki evliliklerde de annenin babanın veya ailenin diğer büyüklerinin memnuniyeti önemli. Burada ölmüş olanların vasiyeti de işin içine girmiş oluyor. Kişi öldükten sonra vasiyeti yerde kalmasın düşüncesiyle çocuk yaştakilerin evlendirilmesi başvurulan bir yol" şeklinde konuştu.

"Din adamları dinin gerekçe gösterilmesinden rahatsız"

Erkan, araştırma kapsamında kanaat önderleri ile İstanbul ve Diyarbakır'da çalıştaylar yapıldığına işaret ederek, şöyle dedi:

"Toplantıya katılan din adamları halkta olan bir eğilimin kendileri üzerinden meşrulaştırılmaya çalışıldığını belirtiyor. Evliliğe karar veren aileler din veya diğer gerekçelerle kendi kararlarını meşrulaştırmak istiyor. Din adamları dinin gerekçe gösterilmesinden rahatsız. Bir din adamı kızlar için ideal evlilik yaşının 22 olduğunu ifade etti. Din adamlarının bakış açısı bölgenin geleneksel yapısının bakış açısından çok ileri."

Namus kavramı

Geleneksel yapının olduğu yörelerde namus kavramının genelde kadın üzerinde tanımlandığını ifade eden Erkan, kızın evde kaldığı süre arttıkça namus riskinin de ortaya çıkmış gibi görüldüğüne işaret etti. Erkan, her an adının çıkacağı veya arkadaşının olacağı gibi endişelerle ailenin namusuna halel geleceği yaklaşımı olduğuna dikkati çekerek, bu nedenle kız çocuklarının bir an önce evlendirilmek istendiğini söyledi.

İlkokulu bitiren bir kızın evde 20 yaşına kadar beklemesinin sorunlu görüldüğüne değinen Erkan, şunları kaydetti:

"Bu çocukların bu dönemi okul veya meslek eğitimi ile geçirebileceği bir politikanın olması gerek. Sosyolojik tedbir budur. Gerek devletin gerek sivil toplum politikalarının en azından kız çocuklarının lise eğitimini tamamlayacağı süreye kadar eğitim sürecinde yer alması şeklinde düzenlenmesi gerekir. Trakya'da 100 kadından 30'a yakını ücretli bir işte çalışırken bölgede bu oran yüzde 2 veya 3'e düşüyor. Tüm sorunların altında bu yatıyor. Politikalar biraz bunun üzerine de yoğunlaşmalı."

Düğünün resmi nikah şartına bağlanması

Çalıştayda düğün salonlarında kimlik kontrolü yapılmasının öne çıkan bir öneri olduğunu ancak bunun ciddi bir fayda sağlayacağına inanmadığını kaydeden Erkan, bunun yerine düğün süreci başlamadan nikah şartının aranabileceğini belirtti. Erkan, salonda nikahın yapılma şartı ile düğünlere izin verilebilmesinin de doğru bir yöntem olabileceğini aktararak, düğünlerde polisiye önlem alınmasının fayda getireceğini düşünmediğini söyledi.

"Kişi ölmeseydi belki de bu evlilik gerçekleşmeyecekti"

Projenin yürütücüsü olan DÜ Öğretim Üyesi Yard. Doç. Dr. Naciye Yıldız da toplumun tam bir geçiş aşaması yaşadığını ifade ederek, bir yandan kültürel açıdan geleneksellik egemen iken diğer yandan ekonomide modern topluma geçişin söz konusu olduğunu kaydetti.

Yıldız, kültürel bir gecikme yaşandığına işaret ederek, şöyle konuştu:

"Aile büyüklerine verilen sözün yerine getirilmesi geleneksel ilişkilere verilen önemi gösteriyor. Ancak akrabasına kızını gelin verenler akrabaları ile bir zaman sonra düşman olduğunu belirtiyor. Siirt'ten Hayriye'nin anlattığı örneğe bakıldığında, bu kişi ölmeseydi belki de bu evlilik gerçekleşmeyecekti. Ancak geleneksel yapı hala çözülmediği için etkisini sürdürüyor."

Yıldız, bazı ailelerin yaşlandıklarında kendilerine bakacak bir güç aradığını, bu nedenle rahat edecekleri düşüncesiyle çocuklarını akrabaları ile evlendirdiğini vurgulayarak, akraba ile yapılan evliliklerde de geri dönüşün zor olduğunu, ekonomik yoksunluk nedeniyle bu dayanışma bağlarının yerine geçecek bir mekanizmanın henüz bulunamadığını söyledi.

"Bu çocuklar eğitilmeli"

"Çocuk yaşta evlendirilen kız çocuklarının sömürüsü söz konusu" diyen Yıldız, şöyle dedi:

"Burada, 'Kızı serbest bırakırsan ya davulcuya ya zurnacıya varır' düşüncesinin olduğunu görüyoruz. 'Kız zaten küçük olduğu için kiminle evleneceğine karar veremez' diye düşünülürken bir yandan da o küçük çocuktan evlilik gibi önemli bir sorumluluğu üstlenmesi isteniyor. 18 yaşına kadar herkesin çocuk olduğu gerçeği unutulmamalı."

Yıldız, "Kız çocukları, 'Ailelerimizin yerine önce bizi eğitin' diyorlar. Kız çocuklarına haklarını öğretmek önemli. Bu çocukların evlenme gerekçelerini meşrulaştıran nedenleri karşılayan toplumsal ve ekonomik bir yapılanma yoksa aileler tarafından bu yine tercih edilecektir" şeklinde konuştu.

Eyüphan KAYA

diyarbakirdes@gmail.com

Sürecin tehlikeli adamları!

Hey dostlar hey, kim demiş ki barışı sağlamak kolaydır. Maalesef savaşın rüzgarından nemalananlar, üç günlük dünyada havaları yerinde diye kendini avutan niteliksiz insanlar barışı engellemek için, gereksiz elli türlü laf ederler, akla hayale gelmeyecek hilelere baş vururlar.

Kimlerden mi bahsediyorum derseniz söyleyeyim; öyle mi, değil mi bilemem ama kendini PKK milisleri olarak gösteren kimselerden bahsediyorum.

Kürtlerin kahır ekseriyeti huzur sükunet gelsin diye kavli, kalbi, fiili dua ederken, bunlar Kürtler arasında sorunun devam etmesi için her fırsatı deniyorlar. Nasıl mı?

*Vatandaşı PKK ile korkutuyorlar(Uluslar arası bir örgüte yakışır mı)

*PKK Hizbullah kavgası çıksın diye can atıyorlar(Canları çıksın)

*Süreci başlatan Hükümetin aleyhinde atıp tutuyorlar(Birileri istemese de bu süreç başarıyla sonuçlanacak)

Alem bilsin ki PKK, Kürt halkının bir alt kümesidir. Bu kümenin kahır ekseriyeti %60-%70'lerde olan sade halktır. Diğer %30'un içinde PKK var Hizbullah var, Tarikatlar var.. var da var.

Kürtlerin bu süreçte tek bir çıkar yolu var; o da aralarında selamlaşmaktır. Süreç tamamlanırsa bir Kürdün dahi yaşarken birilerinden korkmaması lazım, hele bir taraf diğer taraftan hiç endişe etmemesi lazımdır. Aksi takdirde Kürt Kürdü korkutacaksa öyle yönetime şimdiden lanet olsun.

14 yıldır silahı bırakıp, Hüda-Par adı altına siyasileşen, cemiyetler/ dernekler aracılığıyla legal alanda faaliyet gösteren bir hareketi eski günlerine zorlamak Kürtlere yapılan ne büyük haksızlıktır. Birileri bunu istiyorsa dikkatli olmak lazım günün birinde altından bir çapan oğlu çıkabilir; artık azgın bir ermeni mi? Sinsi/Siyonist bir Yahudi mi? Veya geri dönme bir mürtet mi? Tabi dinine bağlı Ermeniler ve Yahudilerden özür diliyorum beni yanlış anlamasınlar.

AK Parti Hükümeti Kürt sorununu çözme adına derin devletle karşı karşıya geldi. e-muhtıralar aldı, her türlü tehlikeleri göze alarak 40 açıdan iyileştirmeler yaptı hala da çalışmaya devam etmektedir. Birileri"sermayemiz kalmadı" diye kudurup duruyorlar.

Bir barış sürecidir başlamış öyle ya da böyle ilerleyecek, 30 yıllık dertli sürece son verilecek ve bu memlekette insanlar daha da hür ve özgür, daha mutlu yaşayacaklar. Bu toplumun buna hakkı vardır.

Efendim dünyanın Kürtlerle ilgili projesidir; Irak Kürdistan'ı Kürt devleti, Suriye otonom bölge, İran Kürtleri zaten eyalettirler. Türkiye Kürtleri ise hak ve özgürlükleri, anadil eğitimi de dahil tüm hakları verilecek ve Türkiye'nin sathı mahallinde hür ve özgür olarak yaşayacaklar.

Size tavsiyem bu günlere hazırlıklı olun. Eğer bir insanın, bir Kürdün öldürülmesi dahi sizi mutlu ediyorsa size yazıklar olsun. Müsaade edin de Kürtler de insanca yaşasınlar. Gelin bireysel menfaatinizi kamu yararına feda edin, siz de hayatın içinde bir vatandaş olarak yaşayın olmaz mı?

Tüm çabamız insanları huzur ve mutluluk içinde yaşatabilmek içindir.

İnsanlık adına selam ve dua ile.